

DN-004-017103

Seat No. _____

M. Ed. (Sem. I) Examination

March - 2022

**CC-2 : Sociological, Historical, Political &
Economic Perspectives of Education**

Faculty Code : 004

Subject Code : 017103

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 નીચેના પ્રશ્નોના અતિ ટૂંકમાં જવાબ આપો : 6
- (1.1) સંથા પદ્ધતિ એટલે શું ?
- (1.2) સામાજિક પરિવર્તન માટેની કોઈ બે પ્રવૃત્તિઓના નામ લખો.
- (1.3) ગુરુકુળ શિક્ષણ પ્રણાલીને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
- (1.4) વૈશ્વિકરણનો અર્થ આપો.
- (1.5) વિક્રમશીલાની સ્થાપના કોણે અને ક્યારે કરી હતી ?
- (1.6) ઉત્તર વેદકાલીન શિક્ષણ પ્રણાલીનો સમયગાળો જણાવો.
- 2 નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે છ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 12
- (2.1) સામાજિક સ્તરીકરણની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.
- (2.2) ખાનગીકરણનો અર્થ આપો.
- (2.3) સ્નાતકની ઉપાધી પ્રદાન કરવા મિથિલા વિદ્યાપીઠમાં લેવામાં આવતી પરીક્ષાની સમજ આપો.
- (2.4) સામાજિક પરિવર્તનનો ખ્યાલ સમજાવો.
- (2.5) આર્થિક વિકાસ માટે કૌશલ્ય વિકાસ શિક્ષણનો અર્થ આપો.
- (2.6) બુનિયાતી શિક્ષણ શા માટે ?
- (2.7) શિક્ષણમાં ખાનગીકરણના ચાર દોષો જણાવો.
- (2.8) નિવેષ તરીકે શિક્ષણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.

- 3 નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 250 શબ્દોમાં લખો. 16
- (3.1) વિવિધ રાજકીય પ્રણાલી અનુસાર શિક્ષણનીતિની ચર્ચા કરો.
- (3.2) ટૂંકનોંધ લખો : પ્રો. યશપાલ સમિતિ.
- (3.3) સામાજિક પરિવર્તનમાં શિક્ષણની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
- (3.4) ટૂંકનોંધ લખો : અર્ધ વિકસીત દેશોના આર્થિક વિકાસમાં શિક્ષણની ભૂમિકા.
- (3.5) અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખી ખાનગીકરણની ચર્ચા કરો.
- 4 નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 300 શબ્દોમાં લખો. 16
- (4.1) વૈશ્વિકરણની જરૂરિયાત અને તેના લાભોની ચર્ચા કરો.
- (4.2) વર્તમાન બિહારમાં આવેલ કોઈ પણ બે મધ્યકાલીન શિક્ષણ કેન્દ્રોનું વર્ણન કરો.
- (4.3) અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓને આધારે શૈક્ષણિક નિવેષણની કોઈ બે નિષ્પત્તિઓની ઉદાહરણ સાથે ચર્ચા કરો.
- 5 નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 400 શબ્દોમાં લખો. 20
- (5.1) ‘રાષ્ટ્રીય શિક્ષણમાં રાષ્ટ્રીય શાળાઓનું મહત્વપૂર્ણ યોગદાન રહેલ છે.’ પ્રસ્તુત વિધાનની યથાર્થતા ચકાસો.
- (5.2) અભ્યાસક્રમમાં સમાવિષ્ટ મુદ્દાઓને આધારે આર્થિક વિકાસ માટે કૌશલ્ય વિકાસ શિક્ષણની ચર્ચા કરો.
- (5.3) શિક્ષણ પર સામાજિક પરિવર્તન કેવી રીતે અસર પામે છે ? ઉદાહરણ સહિત ચર્ચો.

ENGLISH VERSION

- 1 Answer the following questions in very brief. 6
- (1.1) What is Santha Method ?
- (1.2) Write the names of any two activities for social change.
- (1.3) By what other name is the Gurukul education system known ?

- (1.4) Give the meaning of universalization.
- (1.5) Who established Vikramshila and when ?
- (1.6) State the period of Pre-Vedic education system.
- 2**   Answer any **six** of the following questions in brief. **12**
- (2.1) Clarify the concept of social stratification.
- (2.2) Give the meaning of privatization.
- (2.3) Explain the examination conducted in Mithila Vidhapeeth for awarding Bachelor's degree.
- (2.4) Explain the concept of social change.
- (2.5) Give the meaning of skill development education for economic development.
- (2.6) Why Basic Education ?
- (2.7) Name four demerits of privatization in education.
- (2.8) Clarify the concept of education as an investment.
- 3**   Answer any **four** of the following questions in about 250 words each. **16**
- (3.1) Discuss education policy according to different systems of politics.
- (3.2) Write a short note : Prof. Yashpal Committee.
- (3.3) Explain the role of education in social change.
- (3.4) Write a short note : The role of education in the economic development of semi-developed countries.
- (3.5) Discuss privatization with curriculum points in mind.
- 4**   Answer any **two** of the following questions in about 300 words each. **16**
- (4.1) Discuss the need for globalization and its benefits.
- (4.2) Describe any two medieval education centers located in present Bihar.
- (4.3) Discuss with the example of any two outputs of educational investment based on the curriculum points.

5 Answer any **two** of the following questions in about 400 **20**
words each.

(5.1) 'National schools have an important contribution to
national education.' Verify the present statement.

(5.2) Discuss skills development education for economic
development based on the topics covered in the
curriculum.

(5.3) How does social change affecting on education ? Discuss
with examples.
